

„Gyakran térek haza”

Petróczi Éva kötődései

– *Költészetekben folyamatosan visszatérő téma a szülőváros, a szülőföld. Ma, 2012-ben hogyan gondolsz vissza Pécsre, Baranyára? És gyakran jársz-e haza?*

– Nem kell „visszagondolnom” Pécsre és Baranyára, hiszen gyakran térek haza, verses és prózai írásaimban, így „Donátus” című, 2004-es verseskötetemben és 2010-es napló-önéletrajzomban, az „Áfonyahegyi jegyzetek”-ben, továbbá 2008-ban Pécsen, Zengővárkonyban és Harkány-Terehegyen forgatott portréfilmemben, a „Városajándékozó rigmusok”-ban is. És olyan, nagyon megható alkalmakkor, mint a 2012. március 24-i Janus Nap, amelynek – egykori iskolám, a Janus Pannonius Gimnázium századik születésnapja alkalmából - ünnepi szónoka lehettem, s a Janus-szobor tövében hat versem is elhangzott, az általam annyira szeretett Janus Pannonius néhány verse után. De emlegethetném a Megyei Könyvtárban, a kilencvenes évek elején Tüskés tanár úr kezdeményezte szerzői estemet, többszöri szereplésem a Művészetek Házában, a Polgári Körök Házában, vagy épp a Donátus Körben, a Pécsi Rádióban és a helyi televízióban.

– *Ugyanakkor az ország más tájain is otthon érzed magad. „A bokályos házban” című köteted első cikluscíme pl.: Szülőföldemmé ábitott városom, Patak. Vagyis Sárospatak. Gondolom, ez a vonzódás protestantizmusoddal is összefügg...*

– Igen, de hasonlóképpen az örök deákossággal is; most, hatvankettedik évemben is ott él bennem az egykori vándordíjakok, a peregrinusok tanulni vágyása, élményszomja.

– *Azt is tudom, hogy Somogyban hasonlóképpen otthon érzed magad. Mi fűz ehhez a tájhoz?*

– Somogyhoz köt – hogy játékosan kezdjem – életem indulása, keletkezése is. „Fogantatásom/vízparti baleset”...írtam egy ifjúkori versemben, s mostani, 2012 tavaszán a Tempe Könyvek-sorozatban Füreden megjelent „Pogácsás futam...” c. balatoni-adriai naplómban prózában is megemlékeztem arról, hogy fogantatásom helyszíne a somogyi part egyik kicsiny települése, Alsóbélatelep volt. Ezen kívül nagy ajándéka életemnek, származásomnak, hogy egyik ősömnek dr. Vida Károlyt mondhatom, aki évtizedekig volt apaszívű igazgatója nem csupán tizenkét saját gyermekének, hanem csurgói diákjainak is. Éppen ezen a nyáron került elő az alábbi, nagyon megható dokumentum, tanári működésének minőségéről, még igazgatói kinevezése előtt. Ez egy beszédes és szép káderlap, nem hasonlítható a későbbi, rettegés-övezte minősítésekhez: „Alulírott hivatalosan bizonyítom, hogy tekintetes Vida Károly úr, mint tanintézetünkben a természetrajz és vegytannak, úgy a mennyiségtannak és földrajznak rendes tanára, a nevezett tárgyakban tanítványaival képzettségének megfelelő szép

eredményt mutatott fel, és tapintatos bánásmódja által is közkedvességet nyert... Bosznai István gym. igazgató.” (Csurgó, 1882. június 7.) Csurgóhoz természetesen nem kizárólag a múlt megbecsülése köt, a mai városhoz, Csokonai szavával élve az „első oskolához” is eltéphetetlen szálak kötnek. Természetesen gyermekeimet is elvittem Vida tanár úr egykori szolgálati helyére. 2007 májusában férjemmel, Szabó András irodalomtörténésszel pedig itt rendeztem meg egy nemzetközi zoltárkonferenciát, amelynek anyaga 2011-ben látott napvilágot, a Károli Gáspár Református Egyetem és a L'Harmattan Kiadó közös kiadásában. Ezen kívül ugyancsak férjem dolgozta fel – még ifjú kutatóként, a nyolcvanas évek vége felé – a nagyszerű csurgói „Ókönyvtár” kéziratait, én pedig ettől az időtől kezdve tartottam rendhagyó irodalomórákat, Csörsz Rumen Istvánnal közös vers-koncertet, az iskola diákjainak és tanárainak. Igyekszem az intézményt könyvajándékokkal, munkájukat megillető sajtónyilvánossággal is örökbe fogadni, s szoros barátság köt bennünket a „refi” két kiváló, elkötelezett és nagy tudású könyvtárosához, a több ízben kitüntetett *Violáné Bakonyi Ibolyához* és *Viola Ernőhöz*. Végül, nagy öröm számomra, hogy 2007-ben, Széchenyi István Ösztöndíjam utolsó évében sikerült rendbe hozatni a versben is megörökített Vida Károly sírkövét. Mint e versből kitűnik, felesége, Huszár Adél is itt nyugszik, az ő sírjára azonban nem sikerült rátalálnunk. Végül: életem egyetlen „alkalmi verse” is Csurgóhoz kötődik. Amikor az iskolakert öreg mamutfenyőjét ki kellett vágni, Bakonyi Ibolya kérésére írtam egy siratóverset a fa-óriás búcsúztatóján. Az iskolától ajándékba kapott darabkája s a hozzá tartozó oklevél legbecsesebb kitüntetésem – ma is őrzöm.

– *Somogyról elsősorban nekem Csokonai és Takáts Gyula jut eszembe. Persze a pannon vidéken akár Berzsenyiig is visszamehetünk.*

– Csokonait említettem már, de az eddigiekhez hozzáteszem: felejthetetlenként számon tartott születésnap ajándékaim egyikét 2005-ben, ötvennégy évesen kaptam, amikor verseim megzenésítője, Csörsz Rumen István egy Csokonai stílusát idéző portréverset írt nekem, rólam. Berzsenyi? Hát persze, a Helikon Múzeum előcsarnoka, ahol a többi résztvevővel, díjazottal együtt boldogan fújtam „A magyarokhoz”-t, 1969-ben, helikoni költészeti-műfordítói aranyérmes fűzfácskaként. Takáts Gyulát nem ismertem, róla legközelebbi, holtomig fontos, erőt adó költő-barátom, Jékely Zoltán beszélt nekem, úgy, mint a minden időben megőrzött szabadság, szellemi elegancia megtestesítőjéről.

– *Szülőföld, líra, tudomány. Kérlek, mondd el, mi jut eszedbe ezekről a szavakról?*

– Szülőföldem – nagyon tág értelemben – mindaz a bel- és külföldi település, közösség, ahol a magyar szónak értelme, becsülete van. Líra: csak az, ami tiszta, spontán, érdek nélküli, olyan, mint egy patak, egy harangvirág, egy számóca – vagy éppen a régi könyvek illata Csurgón. Tudomány? Olyan terület, amit rendkívül nehéz úgy művelni kis hazánkban, hogy közben szépíró is az ember. Többnyire mindkét oldalról gyanakvás, sandaság övezi – sajnos – e kettős gyökerek ápolóit.

– *Lírátat nebéz bárbova is besorolni. Népi vagy és urbánus, hazafias és egyetemes, református és ökumenikus. Te hova sorolod magad?*

Voltaképpen az égvilágon sehová. Mindössze – de ez nem kevés, s tartósabb a csillgó pillanat-sikereknél – azok közé a tollforgatók közé tartozom, akiket *elfogadnak*. Prózaiban, akiket olvasnak, könyveikkel nem töltik meg az antikvárokat, s akik sok versbaráti blogon megjelennek, elektronikus magán-antológiákban. Ami ökumenikus vonásaimat illeti, azokat valóban jól látod. Elsősorban ugyan református rendezvényeken, sajtóban, médiában vagyok jelen (természetesen, a „világiak” mellett!), de nagyon gyakran vállalom szeretetszolgálatokat katolikus, evangélikus, baptista rendezvényeken, több interjú készült velem az evangélikus és a baptista sajtóban, s egész sorozatok az össz-protestáns MERÁ-nál, azaz a Magyar Evangéliumi Rádió adásaiban, puritán elődeinkről, a zoltárokról és saját verseimről-versfordításaimról. Több olyan Petróczi Kata Szidónia-film is készült az évek során, amelyeket evangélikusok készítettek ugyan, de választott ősanym szerény utódaként én is megszólaltam benne, versben és prózában egyaránt. Egyetemesség? Igen, jelen van életemben a több nép kultúrájában való eligazodás is, de ez a tágas horizont nem az én érdemem, hanem soknyelvű, soknemzetiségű, távoli helyekről származó, szerény életvitelű, de a műveltség dolgaiban nagyon igényes, művelt és tudás-szomjas őseimé és felnevelőimé.

– *Mit szeretnél még elérni az életben?*

– Elsősorban azt, hogy öt kislányunokám (s a még esetleg születendők) épülését-szépülését, a szépség értőjévé, esetleg alkotójává növekedését megérhessem és segíthessem, azután, tizenkét verseskötetet követően egy tizenharmadik „összegyűjtött versek” megjelenését. Végül és elsősorban pedig azt, hogy a költőként, tudósként elszenvedett méltánytalanságokért, gyakori félrehajtásért, megalázásért, vagy legalábbis annak számtalan, sok jóakarató lelket elborzasztó kísérletéért ne emberi kéz, ne emberi akarat, hanem a Teremtő adjon jóvátételt.

Dans macabre